

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugrške dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem za dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 3 K. Kdor hodi sam po ulici, velja za celo leto 25 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za enkratno plačilo se od petersburškega petita vrata po 12 h, če se osnanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oannata t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Jezikovna usposobljenost porotnikov.

(Dopis iz pravnških krogov.)

Predsednik porotne obravnave, ki se je nedavno tega vršila pri deželnem sodišču v Ljubljani, je indirektno izrekel načelo, da za častno mesto porotnika v Ljubljani ne zadostja, ako je isti vešč slovenskega jezika, ampak da morajo biti porotniki zmožni obeh deželnih jezikov.

Pripomnimo takoj, da vprašanje glede jezikovne usposobljenosti porotnikov v večjezičnih sodnih okoliših ni novo, ampak da sta se ž njim že leta 1886. bavila tako pravosodno ministrstvo, kakor tudi poslanska zbornica. Povodom neke, po poslancu celjskega mesta in drugih v državnem zboru vložene interpelacije je namreč takratni vodja justičnega ministrstva v 105. seji izjavil, da je okrožno sodišče v Celju pri sestavi letnih porotniških imenikov, v katere so se sprejele samo obeh deželnih jezikov vešče osebe, tolmachilo §§ 9. in 14. zakona z dne 23. maja 1873 (Drž. zak. št. 121) na način, ki se ne more smatrati v zakonu utemeljenim, ker bi bile s tem, ako bi se izvajalo to načelo, od porotniške časti naravnost izključene vse samo slovenskega jezika vešče osebe, torej pretežni del vsega prebivalstva v celjskem sodnem okolišu.

Važnost tega, sedaj znova razvitega vprašanja za sodne okoliše v večjezičnem prebivalstvu zahteva, da se nepristransko na podlagi zakona razmotri in temeljito preišče, da-li je bilo načelo, izraženo po gori navedenem predsedniku, pravilno in zakonito.

Določbe, veljavne za sestavo porotnih imenikov, so navedene v §§ 9. in 14. zgoraj citiranega zakona z dne 23. maja 1873. Sicer je res, da § 9. poleg specijelno osebnih svojstev, ki v obče usposobljujejo za porotniško čast, namreč poleg razumnosti, poštenosti, resnicoljubnosti in

značajnosti zahteva v večjezičnih deželah, oziroma sodnih okoliših še zlasti večstransko jezikovno usposobljenost, torej znanje dotičnih pri sodišču običajnih jezikov.

Toda že tehnična uvrstitev, kakor tudi stilistična oblika navedene zakonske točke kaže dovolj, da se znanje več pri sodišču običajnih jezikov pač želi in da se to smatra kot posebno kvalifikujoč moment, ne tirja pa se kot absolutno objektivna zahteva, ki bi v negativnem slučaju utemeljevala načelno in krajeno nesposobnost za porotniško službo.

Momenti, iz katerih izvira nesposobnost za porotniško službo v obče, so navedeni v § 2. že citiranega zakona z dne 23. maja 1873 in glede posameznih za razpravo zrelih slučajev pa v § 306. kaz. pravd. r.; v teh pa se nikjer ne zahteva znanje vseh v sodnem okolišu običajnih jezikov, oziroma vsakokratnega razpravnega jezika.

Sicer se pa za vsak posamezni slučaj, ki pride pred porotno sodišče, izrečajo neposredno pred obravnavo v prisotnosti strank iz uradnih imenikov porotniki; na strankah je potemtakem ležeče, da poskrbijo potem, ko se je določil razpravnji jezik in izkazala jezikovna usposobljenost porotnikov, upotrebljujoč namenu primerno po zakonu jim zajamčeno pravico izključitve, da pridejo upoštevajoč navzoči osebni materijal na porotniško klop le taki porotniki, katere v to usposobljuje potrebno jezikovno znanje; — to je praksa, ki je bila v navadi pri okrožnem sodišču v Novem mestu za časa, ko je pisatelj tega članka služboval tamkaj kot državni pravdnik, in ki je brez ugovora odstranila take, razpravljane v jezikovnem oziru ovirajoče prigodke.

Naravno pa je, da se navzlic temu lahko prigodi, da je v posameznih slučajih, zlasti, ako prevladuje eden jezikovni element, sestava vsakokratnemu razpravnemu jeziku prilagojene ednote porote nemogoča.

V takih slučajih pa ni drugače, da se pritegne zaprisežen tolmač, zakaj samo na sebi je umljivo, da mora biti sodnik in potemtakem tudi porotnik v položaju, da je poučen v vsem, kar se je pri razpravi govorilo ali čitalo. Toda zakon tega ne zahteva brezuvetno in ne grozi v nasprotnem slučaju z ničnostjo, da bi se moral o vsem tem sodnik, oziroma porotnik samo neposredno poučiti.

Iz določb §§ 100, 163. in 198. kazenskega pravnega reda, ki v tem smislu veljajo glasom §§ 248. in 311. kaz. pravd. reda tudi za postopek pri glavni, oziroma porotni obravnavi, je namreč nedvomno razvidno, da se morajo izpovedbe obtožencev, svedokov ali izvedencev, ako niso vešč razpravnega jezika, v celem obsegu priobčiti sodniku, odnosno porotnikom potom tolmača, prav tako, kakor v slučaju, da se pozove sposoben posrednik, ako se ima zaslišati kaka gluha ali nema oseba. (§§ 164. in 198. kazenskega pravnega reda.)

Ozira se na vse to, se mora mnenje, katero je izrazil predsednik v začetku navedene porotne obravnave, da zahteva zakon za porotniško službo v Ljubljani in vobče pri vsakem sodnem okolišu z več jezičnim prebivalstvom znanje obeh, odnosno vseh deželnih jezikov, imenovati kot krivo in kot duhu in smislu kazensko-pravnega reda naravnost nasprotujoče.

J. H.

Državni zbor sklican.

Iz Lvova je dospel na Dunaj cesarski patent, datiran z dnem 15. t. m., skaterimjesklican državni zbor na dan 23. septembra h kratkemu zasedanju. Zasedanje bo trajalo le štiri dni, ker se dne 29. t. m. snideta češki in tirolski deželni zbor. Državni zbor se je sklical na ljudski pritisk, da se znana klavzula poslanca Chiarija odpravi, se dovoli normalno število re-

krutov ter se odpuste tretjeletniki iz vojaške službe.

Tu se je zopet pokazala vsa vladarska previdnost in bistroumnost dr. Körberja. Cele tedne je strašila naredba vojnega ministra ter do skrajnosti razburila vse sloje. Vsem opozicijskim strankam se je potisnilo agitacijsko orožje naravnost v roke proti vladi in armadi. Obup in nevolja sta se že zanašala v vojašnice, socialni demokratje so prirejali velike shode ter vzeli ljudstvu še zadnjo trohico, spoštovanja do ustave in armade. Razni politični glavarji, ki so se hoteli prikupiti navzgor, so pozivali mlade državljane, naj prostovoljno vstopijo 1. oktobra v armado, ker storijo s tem eminentno patrijotično uslugo ter rešijo svoje brate tretjeletnike od daljnega službovanja. Še več, vojni minister je »nesebičnim« patrijotom lastnoročno pisal zahvalo za njihove pozive. Dr. Körber je bil s Pitreichom vred ves obupan, a spomnila se nista, da ima avstrijska vlada enostavno in zakonito pot, iziti iz te zagate, v svojem državnem zboru. Le malo prevdarjeni dodatek, ki ga je predlagal poslanec Chiari k brambnemu zakonu, je avstrijske državniške popolnoma zmedel. Ta dodatek namreč določa, da je sklicanje avstrijskih rekrutov odvisno od dovoljenih rekrutov na Ogrskem. In to je bil povod vsemu obupu in beganju, avstrijski krmilariji so bili uverjeni, da so navezani na ogrsko usodo. Treba je bilo razburjenja po celi državi, deželni zbori so morali po vrsti staviti nujne zahteve, da se skliče takoj državni zbor ter se tretjeletniki odpuste, sedaj šele so se bi stroumneži na Dunaju spomnili, da je res treba le državnega zbora, ki naj prekliče Chiarijevo klavzulo, in vse bo teklo v Avstriji po staremu tiru: normalno število novincev se skliče pod orožje, a dosluženi tretjeletniki se odpuste, in mirna Bosna, ako se Madjarom tudi ljubi še nadalje kljubovati. Tako po nepotrebnem se dela v Avstriji razburjenje in nezadovoljstvo!

Turško-bolgarska vojna?

Odločitev je blizu. Bolgarski knez Ferdinand je prišel v Sofijo, kar znači, da se je spoprijaznil z zahtevo bolgarskega prebivalstva, ki hoče imeti vojno s Turki. Istočasno so se tudi sklicali skoraj vsi bolgarski rezervisti, da se — »pomnožijo mejne straže«. Najnovejša nota bolgarske vlade na evropske velesile grozi, da bo Bolgarija primorana ukreniti nerresnejše, ako Turčija ne odpokliče svojih mobilizovanih čet z bolgarske meje. Med Bolgarijo in Turško so razmere tako napete, da se vsaka boji, da bi druga država udarila po njej brez napovedane vojske. Turška hiti s svojimi pripravami tako, da ne pusti Bolgarski časa za oboroževanje. Tudi bi bila Turška že davno udarila, ako bi ji ne bilo znano, da velesile ne puste kršiti miru. Hipna vrnitev kneza Ferdinanda v Sofijo pa je položaj spremenila. Pred durmi so važne odločitve, vsekakor se je knez vrnil v prestolnico le zato, ker se je odločil, da se uda ljudski volji. Nekako presenečenje ne bo, ako nastopi v najkrajšem času vojna odločitev brez napovedane vojske. Saj pa tudi ni mogoče pri največji miroljubnosti mirno gledati, kaj počenja turško vojaštvo nad macedonskimi Slovani. Posebno v Monastiru se grozovitosti nadaljujejo. Aktivni turški vojaki in bašibozuki požigajo in morijo, kamor pridejo. Po berlinski pogodbi je Turški prepovedano rabiti bašibozuke. In vendar sprejemajo turški poveljniki vsak dan na stotine bašibozukov, ki se prijavljajo prostovoljno, ker vedo, da smejo ropati ter zadoščati svoji strasti nad macedonskim žensstvom. Neki angleški častnik, ki je tle dni prejezdil najbolj nemirne kraje v Macedoniji, pripoveduje, da je prej takoj obljubena pokrajina kakor izmra. Vsak čas je naletel na odrezane človeške glave. — Bolgarski ministrski predsednik Petrov je poslal bolgar-

LISTEK.

V megli.

Novela Leonid Andrejev.

Čudna, nepremična megla se je vlegla na ulice. Bila je lahka in prozorna in ni zastirala pogleda, toda vse, česar se je dotaknila, je navzelo neko neoznačljivo temnormeno barvo in sveža rdečica ženskih lic, blesteče boje njih oblek so odsevale od nje, kakor od črnega pajčolana. Na jugu, kjer se je skrivalo listopadovo solnce za tankih oblačnih plasteh, je bilo nebo svetlo, svetlejšje nego pokrajina. Na severu se je megla spuščala na zemljo kot širok, enakomeren teman zastor, ki je prehajal tam, kjer se je dotikal zemlje, v rmenkasto črno plast, ki je bila nepredorna, kakor temna noč.

V temnem ozadju se je videlo dvoje umazanih poslopij v nejasnih, svetlosivih konturah in bela stebra, stoječa ob vhodu zanemarjenega vrta zdela sta se ti, kakor rmeni sveči ob mrtvaškem odru. Vrtne grede so bile razorane, deloma poteptane in

na zlomljenih steblih so v tej megli mrle bolne blesteče cvetlice jesenske.

Po ulicah se je gnetla množica ljudi, toda vsi so hiteli domov in vsi so bili otožni in molčeči.

Na vsakogar je vplival ta dolgočasen dan, ki je pojemal v rmeni megli, otožno in nerazumljivo vznemirjajoče.

V obednici je kazala ura dvajst; kazalci so se že premikali proti poljedni, a v sobi Pavla Ribakova je bilo še temno in vse je bilo zavito v črnkastormen blesk. Papir in zvezki, nerodno ležeči na mizi, so bili rmeni vsled odseva, kakor star pergament; Pavel je ležal na postelji in tudi njegov obraz je bil vsled megle rmenkast.

Njegove krepke mladostne roke, katere je podložil pod glavo, so bile skoro do lakta razgaljene; odprta knjiga z vezbo na zgoraj je mu ležala na prsih, on pa je s svojimi temnimi očmi zrl nepremično gori na barvani strop. V pestrosti tega stropa, v teh umazanih barvnih nijansah je bilo nekaj neizrečno dolgočasnega, vsiljivega in neukusnega,

kar je vse živo spominjalo na ono množico ljudi, ki so pred rodbino Ribakov tu gospodarili, tu živeli, govorili, delovali in vsemu utisnili svoj pečat, svoje obilježje. In ti ljudje so Pavla spominjali na stotino drugih, na učitelje in kolege, na živahne ulice z mučnim ropotom in z nališpanimi ženskami, pred vsem pa na ono, kar ga je dušilo in morilo in kar bi toli rad pozabil, da bi nikdar, nikdar več ne mislil na to.

»Dolgočasno, dolgo — časno«, je rekel Pavel zategneno, zatisnil oči in se stegnil, da se je s čevlji dotaknil železnih drogov svoje postelje. Njegove obrvi so se zgostile in celi obraz se je skremžil v grimaso boli in studa, da je postal obraz oduren in grd; ko so se pa gube zravnale, videl se je isti lep in mlad.

Zlasti lepe so bile smelo zaokrožene polne ustnice in baš, ker so bile brez brk, bile so videti čiste in nedotaknene, kakor ustnice mladega nedolžnega dekleta.

Kako mučno je, z zaprtimi očmi v temi zatisnjenih vek gledati vse one grozne stvari, katere bi človek najraje pozabil! Pavel je s silo otvoril oči.

V motnem njih odsvitu so se pojavile na njegovem obrazu stari-kaste, nemirne poteze

»Jaz sem usmiljenja vreden človek, ubog človek,« je vzdihnil glasno, samega sebe milovaje in nepremično zrl na okno, strastno iskajoč luči. Toda tamkaj ni bilo luči, le bleđ odsev je silil skozi šipe in se razlival po sobi toli intenzivno, da bi ga skoro lahko prijel s prsti. In zopet so se njegove oči ugloobile v strop.

Na stropu je bila naslikana ruska vas. V ospredju je stala kmetska hiša, kakoršnje v resnici niti ni; poleg je bil kmet s trdo vpogneno nogo in z dolgo palico, ki se je zdela večja nego hiša sama. Zraven je bila naslikana mala že nagnena cerkvena, velikanski voz z malim konjem in to se je ponavljalo v istem redu okrog in okrog po stropu. In Pavel si je zaželel luči, jasne, čiste luči, da so ga zbolele oči; dvignil se je in šel k oknu, da bi odgnil zastor.

»Proketo!« se je hudoval in potegnil zaveso na stran; a blago je bilo težko in ni se dalo uravnati,

kakor bi hotel. Pavel je postal mahoma truden, zgubil je vso energijo, zgrnil je gardine na stran in se vsedel na mrzlo oboknje.

Megla se ni hotela umakniti in nebo za sivimi strehami je bilo rmenkasto črno, še vedno so padale mrkle sence na poslopja in ulice. Pred tednom je zapal prvi sneg in izza tega časa je pokrivala siva prilepljiva plast mestni tlak. Črno oblačno nebo je mestoma odsevalo v mokrem pločniku, ki se je bleščal v toplem, motnem svitu, kadar so drdrali preko njega semtertja se zibajoči vozovi. Med pasanti so bile tudi ženske, ki so dajale celi sliki posebno obilježje. Hodile so najbrže po svojih poslih, vsaj povzročale so navidezno do cela navaden vsakdanji utis; toda Pavel je takoj čutil njihovo strašno posebnost. Te ženske niso bile z ostalo množico v nikaki zvezi, niso se stopile ž njo, ampak so učinkovale, kakor mali zublji v tmini. Vse se je sukalo okoli njih; vozovi, hiše, ljudje; vse se je gnetlo za njimi, vse je hrepenelo po njih, toda — razumel jih ni nihče.

(Dalje prih.)

skim agenturam na Dunaj, v Peterburg in Pariz okrožnico, naj opozorijo dotične vlade na neprestano oboroževanje Turške ter izjavijo, da, ako ne dobi Bolgarska jamstva proti agresivnim nameram Turške, bo Bolgarija primorana, pričeti s potrebnimi ukrepi. Z drugimi besedami — napoveduje se vojna.

Zakaj se Rusija ne vzame za Bolgare?

Tega vprašanja si dandanes ne slovaški politiki ne znajo več razlagati. Nele, da Rusija ne stori ničesar v prilog Bolgarski, ki bi rada osvojevala svoje macedonske brate turškega jarma, temu ji celo grozi za vsako samostojno akcijo. Tu je mogoče le eno: Ruska je ljubosumna, da bi se Bolgarska razširila ter ji postala neprijeten rival glede Carigrada. Saj je vendar znano, da je Rusija vodila 1876—77. vojno s Turško le z namenom, da ustanovi Veliko Bolgarijo. Takrat je žrtvovala na stotisoč svojih sinov in celo milijardo rubljev za ustanovitev Velike Bolgarije. Seveda z namenom, da bo vsakokratni vladar Bolgarske ruski vazal, nekaj namestnik. V teku časa pa se je Rusija prepričala, da so se Bolgari razvili v samostojno misleči politični narod, ki niti svojemu knezu ne pusti po svoje nastopati. Ako bi ne bilo leta 1877. avstro-ogrškega in angleškega ugovora, bi bila dandanes Velika Bolgarija že nad 25 let stara. Ne bilo bi sedanje ustaje v Macedoniji. Kakor znano, so stali Rusi po slavnih zmagah neposredno pred Carigradom. Ako je hotel sultan preprečiti, da Rusi ne zasedejo Carigrada, dovoliti je moral vse, kar so Rusi zahtevali. In tako je privolil pri premirju v St. Stefanu, da se ustanovi bolgarska kneževina, ki naj bi obsegala razun sedanje Bolgarije tudi celo Rumelijo in večji del Macedonije do Egejskega morja. Turkom bi bil ostal le Carigrad z malim kosom nabrežja. Toda grof Andrassy je izjavil na poznejšem kongresu na Dunaju, da se ne more trpeti, da bi se turška država na ta način razbila. No danes je podobnega mnenja Rusija sama, vsaj v svojem vedenju napram Bolgariji.

Pij X., nasp otnik kršč-socialnih stremljenj.

Že papež Leo XIII. se ni mogel sprijazniti s strujo, ki se je — izločivši se iz prvotne enotne klerikalne stranke — postavila, zapostavljajoč za klerikalce veljavno načelo avtoritete, na demokratično stališče. Tudi patrijarh Sarto ni bil nikdar prijatelj tem težnjam, da, zatrjuje se celo, da je že svoje dni z vso energijo in vsemu pobijal enaka stremljenja. Zato je pač umljivo, da, kar ni bilo patrijarhu Sartu ljubo, ne more biti tudi papežu Piju X. drago. To se je pokazalo jasno pred kratkim

V Orvietu izhaja list »Il Com-mune«, glasilo skrajnega krila takozvanih krščanskih demokratov. Ta list je priobčil koncem avgusta članek, ki je zahteval, ne ozirajoč se na nobeno načelo avtoritete, da se dajo ljudstvu v smislu demokratičnih zahtev najobširnejše pravice.

Ta članek je napravil na papeža in na vaticanske politike najmučnejši utis. Zato je izdal monsignore del Val, državni podtajnik njegove svetosti, v papeževem imenu na škofa v Orvietu pismo, v katerem pravi, da je imenovan članek napravil na papeža najboljše utis. Ves članek ima namreč značaj zaničevanja in upornosti proti vsaki avtoriteti. Vsled tega izreka sv. oče odločno svojo skrajno nezadovoljnost z vsem, kar je bilo v imenovanem članku pisane, glede načel in oseb, in izjavlja, da ne bode nikdar priznal take krščanske demokratične akcije, ki bi ne bila v najožjem razmerju podrejenosti in pokornosti napram naredbam in načelom katoliške cerkve. Obenem se opominjajo vsi duhovniki na svojo dolžnost, da ne smejo pripadati onim združitvam, ki pod imenom »stranke«, razburjajo duhove in sejejo prepričanje ter uničujejo ono edinost, za katero je molil božji Izveličar, in ono ljubezen, ki bi naj bila edini razločujoči znak pravega kristijana.

Umetnost bi bilo, da bi to pismo dobro prečitali tudi naši klerikalci. Tudi ti so se — seveda ne iz prepričanja, ampak iz oportunitete, da bi si pridobili popularnost med ljudstvom, postavili na docela demokratiško stališče ter zahtevajo, teptajoč vsa načela avtoritete, uvedbo splošne enake volilne pravice. Kakor pa je znano, ni katoliška cerkev demokratična institucija, ampak baš nasprotno; zato tudi katoliška hierarhija perhorencira vsako demokratično stremjenje. Ako se torej postavljajo naši katoliki na strogo demokratično stališče, je to v nasprotju s katoliško cerkvijo samo, posebno pa z intencijami papeža, ki je vendar njih nomen poglavar, kateremu so dolžni slepo pokorščino v vseh zasebnih in javnih zadevah. Če pa navzlic temu klerikalci pro agirajo demokratične težnje, je to dokaz, da so samo premeteni hinavci, ki mečejo ljudstvu pesek v oči in ga s fantomi sleparijo, samo da bi ga mogli izkoriščati v svoje sebične namene.

Iz tega pa se tudi lahko razvidi, koliko je dati na klerikalno kričanje po splošni in enaki volilni pravici. To je samo pretveza, nič drugega kakor premišljeno uprizorjen političen manevar, da bi se vjelo nekaj lahkovernih kalinov. Našim duhovnikom, specijelno pa našemu bojevitemu škofu bi priporočali, da bi s paznostjo prečitali one odstavke v pismu, ki se nanašajo na politično delovanje du-

hovništva. Papež zahteva, da se duhovniki naj ne vdeležujejo političnih bojov, naj ne razburjajo duhov in ne sejejo prepričanja. Kaj delajo pa naši duhovniki s škofom na čelu?

Zares, skrajna potreba bi bila, da bi tudi pri nas papež Pij X. pometel ta Avgijev hlev. Toda v to je le malo upanja!

Politične vesti.

— Nemci groze z obstrukcijo. Poslanec Holter je izjavil na nekem volilnem shodu, da ogrska nagodba ni sprejemljiva ter se mora zahtevati gospodarska ločitev od Ogrske. Ako bi vlada skušala prodreti z nagodbo na ta način, da bi dala Slovanom koncesije, zatekli se bodo Nemci k najskrajnejšim sredstvom. V enakem smislu sta govorila tudi na shodih podpredsednik državnega zbora Kaiser v Šleziji in poslanec Novak v Kamnici.

— Shod poljskih državnih in deželnih poslancev. Načelnik poljskega kluba vitez Jaworski skliče v kratkem v Lvov vse poljske državne in deželne poslance, da se dogovore o političnem položaju in o postopanju poljskega kluba v državnem zboru. Razprave bodo zaupne.

— Konferenca pri tirolskem namestniku. Tirolski namestnik baron Schwarzenau je sklical večeraj zastopnike nemške in italijanske skupine v deželnem zboru na tridnevne konference, da zve, pod kakimi pogoji bi opustili Italijani obstrukcijo, da bi zamogel delovati deželni zbor. Zastopniki nemških strank so izjavili, da ne dopuste razprave o avtonomiji.

— Prostovoljni vstop v armado. V Temešvaru je prišlo k vojnemu poveljništvu več nemških mladeničev se prijaviti za prostovoljni vstop. Tudi so povedali, da se je pričelo med Nemci v Banatu splošno gibanje, da mladeniči demonstrativno vstopijo v vojaško službo. Pri 26. polku v Ostrogonu se je prijavilo 66 prostovoljcev.

— Ogrska kabinetna kriza se baje reši prihodnji ponedeljek. Govori se splošno o Andrassyjevem kabinetu.

— Iz Srbije se uradno preklicujejo vse vesti o novih častniških zarotah. Odkar je bilo v Nišu zaprtih 25 častnikov, se ni baje nič novega pripetilo.

— Francoska ekspedicija v Maroku? Podpredsednik francoske zbornice Jaures objavlja v nekem listu, da je vojna uprava vse uredila za ekspedicijo v Maroko. V ta namen je baje določenih 200 000 vojakov in 100 milijonov frankov, ker bo vojna trajala več let.

Dopisi.

Iz Sevnice. Pred kratkim vršila se je v Sevnici kazenska obravnava v

zadevi gospoda Antona Cvenkelna proti bivšemu postajnačelniku sevnškemu, Jožefu Juvanu radi žaljenja časti. Juvan, ki je g. Cvenkelna res krivo žalil, je bil oproščen. »Grazier Tagblatt« ter »Tagespost« prinesle sta v tej zadevi članke, ki so pa tako zvito pisani, da vsakdo, komur ta zadeva ni znana, mora misliti, da je g. Cvenkel Juvana res po krivici tožil, in je vsled tega propadel. Za to je neobhodno potrebno, reč pojasniti. V kazenski zadevi gosp. notarja Veršca zoper istega Juvana je g. Cvenkel kot svedok izpovedal, da je Juvan o priliki, ko so se zagorski biciklisti pred 2 leti odpeljali iz Sevnice na Zidani most, taistim zaklical: »Ihr windischen Hunde, ich werde euch schon zeigen. Abfahrt!« Kmalu na to zglasil se je neki Juvanov prijatelj pri sodniji, ter trdil, da je gorajšnje besede on govoril. Na ta način hoteli so ti nemški zagriznjenci dokazati, da je bila prisega g. Cvenkelna kriva. Juvan je res govoril, da je g. Cvenkel krivo prisegel, ter proti g. Cvenkelu celo po zastopniku podal ovadbo v tem smislu. Gospod Cvenkel je Juvana tožil radi razžaljenja časti: pri prvi obravnavi bil je Juvan res obsojen na 140 kron kazni, a ker je okrožno sodišče odredilo novo obravnavo, ga je pri drugi obravnavi — drugi sodnik — oprostil. Da je Juvan res iste besede govoril, prisegli so v teku pravde še trije nepristranski svedoki. Da je Juvan gosp. Cvenkelna dolžil krive prisage, priznal je Juvan sam, in tudi njegov »Busenfreund« Tomić moral je to pred sodiščem priznati. Stem je bilo pač dovolj dokazano, da je bil g. Cvenkel krivo žaljen, pa Juvan je bil v kljub temu oproščen. Zdaj ima o tem še okrožno sodišče v Celju govoriti. Bil pa je gosp. Cvenkel razžaljen tudi v zloglasnem lističu »Deutsche Wacht«, koji listič je takrat prinesel daljši članek pod naslovom »Der meineidige Zwenkel.« Gosp. Cvenkel je seveda ta listič tožil, in dne 18. t. m. ima se o tem pri okrožnem sodišču vršiti porotna obravnava. Tukaj se vidi vsa lumparija nemške klike; v zgoraj omenjenih člankih skuša se na porotnike vplivati — pa saj nemčurji svoje ljudi dobro poznajo! Man merkt die Absicht und wird nicht verstimmt! Pred par leti bila je neka kazenska obravnava pri celjskem okrožnem sodišču radi goljufije. Porotniki so toženca oprostili s petimi proti sedmimi glasovi. Takratni načelnik porotnikov je naravnost rekel: »Ja, ich bin überzeugt, daß er (obdolženec) schuldig ist, aber wir können ihn doch nicht schuldig sprechen.« Ni treba pripomniti, da obdolženec ni bil Slovenec. — Svedokov za to je enajst!

25letnica bralnega in pevskega društva »Ratitovec« v Selcih.

Kdor pozna razvoj narodne prebujenosti, temu je gotovo znano, kolikakega pomena so bralna društva na deželi. Veselo znamenje je gotovo, če obhaja na deželi kako tako društvo svojo 25letnico. Še veselejše pri tem je, če se društvo zaveda, da 25letni obstanek ni bil brez sada, brez dobrih posledic. S tako dobro zavestjo obhajalo je na Mali Šmaren 8. t. m. selško bralno in pevsko društvo »Ratitovec« svojo 25letnico. Sicer društvo ni gojilo ves ta čas petja, ker ni bilo vselej dovolj pevcev, vendar so se spremenila pravila tako, da ima društvo pravico gojiti petje, godbo itd. Pred 25 leti zasnovali so takratni rodoljubi to društvo. Nekateri izmed njih so od ta-

krat do danes verni udje ostali. Precej smela je bila misel, naj se obhaja 25letnica v takem slogu kakor se je obhajala 8. t. m. Vsa selška vas je odela v slavnostno obliko. Visele so iz mnogih hiš narodne zastave, na vasi je plapolala fantovska zastava in pred vasio je stal lep slavolok, kakor tudi pred vhom na telovadni prostor in vrtno veselico.

Vrli »Gorenjski Sokol« je obljubil z javno telovadbo povzdigniti sijaj slavnosti in čili zbor »Slaveca« oslajšati z lepo pesmijo to izredno slavnost. Po sosednih vaseh so istotako pokazali svojo zavednost in so na Praprotnem postavili slavolok, na Bukovici in Dolnji vasi pa so izobesili zastave. In ko je prišel dan slovesnosti pričakovalo je društvo »Ratitovec« z utripajočim sreem obljubljenih goste. Prihajali so posamezni gostje že dopoldne. Skupno prihajati so pa začela društva popoldne. »Sokol« je došel o pol 1 uri. Vodil ga je osebn njegov starosta g. Ciril Pirc. Ko se je bližal slavoloku, zaigrala je meščanska godba iz Kranjskega koračnico in z navdušenjem in »Nazdar« klici so sprejeli čakajoči vrle Sokole, katere je na kratko pozdravil predsednik »Ratitoveca« g. Fran Tavčar. Po kosilu naznanjen je bil že dohod ljubljanskega »Slaveca«. Naproti jim je šel »Sokol«, nakar sta obidruštvi prikorakali h sprejemu. Z vnesenimi besedami je tu predsednik g. Fr. Tavčar pozdravil »Slaveca« in gospodična Mici Smolej v imenu deklet je istotako pozdravila obe društvi z prisrčnimi besedami in pripela »Sokolu« na zastavo trobojni spominski trak, mej tem pa gospodična Mici Oblak ravno tak trak »Slaveca«. Domača dekleta so pripela vsem gostom šopke in na zastave zelene vence. Za vse to zahvalila sta se v imenu »Sokola« starosta g. Ciril Pirc in v imenu »Slaveca« njegov podpredsednik g. Kopitar. Domače gasilno društvo je držalo špalir pod vodstvom načelnika g. Hajnriharja.

Na to šla so vsa društva na vrt gospoda Šliberja na kratek odpočitek. Mej tem pa so zopet došli: Narodna čitalnica iz Škofje Loke in gasilno društvo iz Stare Loke in Železnikov. Po pozdravu teh se je zopet korakalo na vrt. Poleg teh društev pa so še prišla bralno društvo iz Dražgoš, Dolenje vasi in 25 mož in fantov iz Zabuice, katere se je burno pozdravljalo od vseh navzočih. Ob 3 uri je bil potem skupen odhod k javni telovadbi. Spreved se je prav lepo razvil in kaj tako lepega še nismo videli v selški dolini. Na čelu je šla meščanska godba iz Kranjske, za njo gasilna društva, »Sokol«, »Slavec«, »Narodna čitalnica«, bralna društva iz Dražgoš, Dolenjevasi in »Ratitovec«. Sokoli so izborno telovadili. Priprosto ljudstvo, katerega je bilo na stotine in po večini kmetje in kmetice, čudili so se izurjenosti vrlih Sokolov. Glasni pohvalni vzkliki so se čuli iz vrst gledalcev. Sokol je s to telovadbo zopet storil mnogo izpodbojevalnega, zato mu čast! Po telovadbi se je vršila vrtna veselica na vrtu g. Šliberja. Tu je igrala godba, peli so »Slaveci« pesmi »Slava delu«, »Črnogorac Črnogorki« in dodali še lepa dva zbor. Njihovo precizno petje je ugajalo izredno in glasno se je čula pohvala. »Društvo »Ratitovec« je zapele samo dve pesmi, ostale pesmi v programu moglo je še le zapeti po zvršenem programu. Skoraj vse pevke in pevci so bili zadržani neizogibno pri delovanju šaljive pošte in srečkanja. Pri veselici pozdravil je še enkrat g. predsednik »Ratitoveca« Fran Tavčar

Dalje v prilogi.

Opatov praporščak.

Zgodovinska povest. — Spisal F. R.

IV.

Bled in vidno utrujen je stopil Andrej Rovnan pred celjskega grofa Hermana in mu z globokim poklonom vročil precej obširen zavoj — pismo zatiškega opata.

V tem, ko je grof Herman pregledoval obširno pisanje, se je Rovnan nakrat zazibal in se brez zavesti zgrudil na tla.

Strmeč je grof priskočil in v deviš, da leži Rovnan kakor mrtev na tleh, je poklical svoje ljudi. Prihiteli so z vseh strani, hlapci in deklet ter močili Rovana z vodo in mu drgnili sence z ocom. Tudi Matija, Rovnanov spremljevalec, je prištokrljal v sobo in dal s krepkimi besedami duška svojim čutilom.

— Kaj pa je s tem mladeničem? je vprašal grof. Kar nakrat je padel na tla, kakor bi ga bila strela zadela.

— Težko je ranjen, je odgovoril Matija. Napadeni smo bili. Pet jih je prišlo nad tri, a zmagali smo. Dva sta odnesla pete, trem sva pa

pomagala s tega sveta. V nebeškem kraljestvu jih ne bodeva srečala.

— Kdo Vas je napadel, in zakaj? je izpraševal grof.

— E, ko bi to vedel. Temnilo se je že, ko so v diru prihajali za nami in kakor volkovi planili na nas. Huda nam je predla in eden naših tovarišev je tudi moral odriti v krtovo deželo. Bil je dober dečko in škoda je, da je moral tako mlad v pekel.

— A kdo so pa bili napadalci — ali mar razbojniki? je nestržno vprašal grof.

— Kdo so bili? Razbojniki že ne! Eden je bil hlapec grajščine Svbnio. Zdi se mi, da so nas napadli, ker so vedeli, da ima Rovnan važna pisma pri sebi. Posebno Rovnana so se lotili, a dečko se je branil kakor medved. Veste, svetli gospod grof, jaz mislim, da so tolovaje poslali na nas tisti, ki bi radi našega premilostnega gospoda opata izpodrinili. Teh sovražnikov ima gospod opat prav veliko — tudi med zatiškimi menihi.

— Tako, tako, je mrmral celjski grof. In v tem boju je bil ta-le dečko ranjen.

— Še prav hudo. Nagovarjal sem ga, naj se odpočije, a obljubil je opatu, dam Va pismo osebno izroči, in zato se ni zmenil za moja svarila.

Rovan je bil prišel v tem nekoliko k sebi. Odprl je oči in se ozrl okrog sebe. Ko je zagledal Matijo, je ustne ubral v rahel usmev.

— Ali si še živ? je veselo vprašal Rovnan. Oh, ko bi bil zdrav — kar pod rebra bi te sunil, da si mi napravil tak strah. In robati mož je kar mogoče nežno pogladil Rovnanu goste dolge lase s čela.

Na grofov ukaz so pripravili Rovnanu posebno sobo in poklicali ranocelnika, ki je bolnika obvezal in ga potolažil z zagotovilom, da bo čez dober teden že toliko zdrav, da pojde lahko domu.

Zatiški opat je naslednje dni nestržno čakal, kdaj da pridejo Rovnan in njegova spremljevalca in ker jih le ni bilo, obšla ga je slutnja, da se jim je na potu primerila kaka nesreča in da sta važni pismi, ki jih je Rovnan nesel celjskemu grofu, prišli v roke njegovim nasprotnikom. Opat je bil valed tega vedno jako

slabe volje, tako da se mu je vse strahoma umikalo.

Opat je sploh le redko kdaj zapustil svoje sijajno stanovanje, ker je vedel, da ima med samostanskimi prebivalci polno sovražnikov, ki vsi podpirajo one plemiče, kateri bi ga radi izpodrinili, da bi enega svojih ljudi spravili na njegovo mesto. Kranjskega plemstvo je bilo takorekoč razdeljeno v dva tabora. V enem so bili opatovi prijatelji, na čelu jim celjski grof Herman, v drugem pa opatovi nasprotniki, ki jih je vodil Viljem pl. Kozjak, podpiral pa mogočni grof Ortenburški. Zatiški menihi so bili večinoma na strani opatovih nasprotnikov, kmetje tlačani pa so opata sovražili iz vse duše, ker je ž njimi kruto in neusmiljeno ravnal. Zvesti so bili opatu pravzaprav samo samostanski vojaki in pa vojvodinja-udova Virida, ki je opata vedno z vsem svojim vplivom podpirala in mu dostikrat tudi pomagala iz denarnih stisk, v katere je razpisni opat, ki je včasih imel kar po petdeset gostov v samostanu, prav pogostoma zašel.

Ker Rovnana in njegovih spremljevalcev le ni bilo nazaj, je opat

sestavil novo pismo na celjskega grofa in se v spremstvu nekaterih zvestih vojakov odpravil v šentlamberski grad, prosit vojvodinjo Virido, naj tudi ona sestavi novo pismo.

V tem, ko je vojvodinja pisala pismo, se je opat s svojo, pri vojvodinji bivajočo sestro šetal po vrtu in ji razlagal svoje skrbi.

— Če Rovnan ni prišel pravčasno v Celje — je pripovedoval opat — se mi zna slabo goditi. Moji nasprotniki so napravili grozno obtožbo proti meni. Samo če celjski grof opata v Reinu in vojvodo Viljema pravčasno na to tožbo pripravi, smem upati, da zmagam v tem boju. Zato me tako skrbi, kaj da je z Rovnanom.

Zatopljen sta bila tako v svoje pogovore, da nista zapazila dveh jezdecev, ki sta se približevala grajščini in spoznavši opata in njegovo sestro obstala ob raji.

— »Hvaljen Jezus premilostni gospod opat«, je zadonel z globokim glasom izreden pozdrav. Opat se je ozrl in radostno iznenaden zaklical:

— Rovnan! Matija! Hvaljen Jezus, da sta prišla.

vse zbrane goste. Njegov govor je bil navdušeno sprejet. Govoril je tudi deželni poslanec in starosta „Sokola“ gospod Ciril Pirc o pomenu telovadbe, o samostojnosti ljudstva, o napredku in svobodi. Njegov poljuden in poučen govor je nenavadno dobro vgaljal vsem, posebno še prirostenemu ljudstvu, ko je želo tako prepričevalne in resnične besede. V imenu bralnega društva iz Dražgoš se je zahvalil za sprejem kmetijski fant, ki je jako lepo razvil svoje besede. Pri vsej veselici vladalo je šumno veselje in posetniki so se obmetavali s koriantoli in serpentinami. Godba je vmes pridno igrala. O mraku pa se je vžgal bengalični ogenj. Le škoda, da je prišel prehitro čas ločitve. Društva se jela odhajati. „Sokol“, „Slavec“, „Narodna čitalnica“ in nekatera gasilna društva so odšla že okrog 8. ure. Domače društvo je spremlilo vse z zastavo. Ostala množica gostov pa se je še dalje zabavala. Vmes pa so peli peveci bralnega društva iz Dražgoš in „Ratitovec“. Se le ostri polnočni zrak je odgnal zadnje goste z vrta. Presečili so se v notranje gostilniške prostore, kjer je vladalo še dalje veselje in petje.

Tako dostojno in lepo se je završila ta slovesnost, ki je bila pomenljiva za vso dolino. Ljudstva se je nepričakovano mnogo vdeležilo, bodisi pri telovadbi in veselici. Bralno društvo pa je pokazalo, da je njegov namen izobrazba ljudstva, razširjanje omike in narodne zavesti. In če bodo sadovi taki kakor dosedaj, kar tudi upamo, potem smejo biti društveniki ponosni in žal ne bode nikomur za trud in delo. Udje pa naj se v naprej še tesneje poprimajo društva in naj širijo narodno zavest med ljudstvom. Dobra sreča pa naj bode društvu mila in naj mu dodeli dočakati še mnogo obletnic.

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 17. septembra.

— **Klerikalci v Trnju** so imeli te dni zbor, na katerem jih je kratkočasil gosp. dr. Ignacij Žitnik z vsakovrstnimi političnimi in gospodarskimi storijskimi. Može so sklenili kar deset resolucij, ali utis imamo, da sami ne vedo, kaj hočejo. Najprej so namreč dr. Žitnik in vsem klerikalnim poslancem izrekli zaupanje. Ta zaupnica obsega seveda tudi odobravanje obstrukcije, vsled katere deželni zbor ne more delati. Klerikalci v Trnju so torej veseli, da deželni zbor ne dela, in veseli, da ne more ničesar skleniti, kar bi bilo v korist deželi in prebivalstvu. Tega veselja nečemo klerikalcem v Trnju čisto nič kaliti. Vsaj naj po svoji fačoni dosežejo izveličanje. Ali to nam ne gre v glavo, kako morejo klerikalci v Trnju v isti sapi, ko odobravajo, da deželni zbor vsled obstrukcije nič ne dela, zahtevati, da se Pivka čim prej uravnava, da se po vaseh šentpeterske občine napravi vodovod in vodnjaki, zgradi okrajna cesta od St. Petra v Lož itd. Cel žakelj želja imajo, ki jim jih more izpolniti samo deželni zbor, in vendar so veseli, da deželni zbor ne more delati in da ne more sklepati ne glede uravnave Pivke, ne glede vodovodov in vodnjakov. Tako so veseli, da ne izrekajo zaupanja samo svojim poslancem, marveč še vsem njihovim tovarišem. Ej, krščanski može iz Trnja, pojdite na božjo pot na Brezje, darujte vsak funt težko svečo in prosite Boga, naj Vam da vsaj za en groš zdrave pameti.

— **Salezijanci na delu.** Pobožni Salezijanci hočejo zgraditi na Rakovniku pri Ljubljani — cerkev, seveda ne s svojim denarjem, ampak z groši vernega ljudstva. V to so izdali posebne pozive — pobožne podobice, katere sedaj pridno razpečavajo potom svojih agentov po Ljubljani in okolici. Najbolj so se vrgli na delavstvo, zlasti na delavstvo tobačne tovarne, kjer njihovi podrepaniki baje z največjo usiljivostjo nabirajo med revnimi delavci in delavkami milodarov. Zanimivo je, da se glasom na podobih natisnenih pravil v družbo za zgradbo cerkve sprejemajo celo — mrtveci. Iz pravil ni razvidno, da-li je deželna vlada dovolila ta nov napad na žep našega že itak ubožnega ljudstva. Morda pa smejo specijelno Salezijanci tudi brez tega

dovoljenja obirati ljudi! Naše mnenje pa je, da imamo v Ljubljani in okolici že itak dovolj cerkv; če pa hočejo Salezijanci na Rakovniku novo cerkev, naj si jo pa zgradi sami, saj imajo dovolj denarja, naše ljudstvo pa naj puste na miru. Ako bodo ti tuji menihi še nadalje beračili, naj jim vsakdo odločno pokaze vrata!

— **„Katoliški dom“ na bobnu.** Uradni list prijavlja danes dražbeni oklic, s katerim se na znanja, da bo dne 7. oktobra t. l. na javni dražbi prodan „Katoliški dom“ v Ljubljani. Cenjen je na 136 000 K, najmanjši ponudek, pod katerim se poslopje ne prodaja, znaša 68 000 K. Sic transit gloria mundi!

— **Ali je res mogoče? Nečuvstvo!** Pod tem naslovom piše „Soča“: Vsak zaveden Slovenec ve, kaj pomeni za nas Devin. Postojanko držijo pokoncu skoro sami Devinci, priprosti ali zavedni ljudje. Hrabro se borijo proti sovražniku in iščejo vedno novih poti, kako bi se uspešneje borili proti tujemu valu, ter iščejo sredstev za to. Veselica v nedeljo ima jako lep, vzvišen namen, ker hočejo s čistim dobičkom prispejati na pomoč toli potrebnemu otroškemu vrtcu. Vsakdo bi mislil, da nad vsem tem se ne more nikdo spodtikati, marveč da poželj vsak Slovenec čim najboljšega vspeha „Ladija“. Toda ne! Našel se je tamkajšnji kaplan, ki močno agitira proti tej veselici ter seje klerikalni prepričanje po devinski občini. Nečuvstvo. Ali je res mogoče kaj takega? Žal, da je to istina, kakor je bitika istina, da je slov. politikujoči duhovnik sposoben za vse, da le zatre pravo narodno gibanje. „Slovenec“ piše, da je „Ladija“ za nas velikega pomena, devinski kaplan pa agitira proti prispevkom za slovenski otroški vrtci!... Prokleta taka duša! Rodoljubi! Tim večja je dolžnost vseh čutečih rodoljubov, da pohitijo na veselico ali pa pošljejo prispevke! To bo najlepši odgovor na farško gonjo proti slovenstvu v Devinu!

— **Učiteljske vesti.** Gospod Mihael Poklukar, učitelj v Hotišu, je na svojo prošnjo premeščen na enorazredno ljudsko šolo pri Sv. Jakobu na Savi. — Nadučitelj g. Srečko Nagu in njegova soproga Ivana Nagu v Vačah sta v isti lastnosti premeščena v Oreho vico v novomeškem okraju. — Vakančno učiteljsko mesto pri sv. Križu je definitivno podeljeno učiteljici glč. Mariji Tomčevi.

— **Koroški deželni zbor.** V včerajšnji seji je poročal deželni odbornik baron Aichelburg-Labia o ločitvi občine Podkloster: v občino Rekarjaves z davčno občino Hrast in v občino Podkloster. Zakonski načrt se je izročil juridično-političnemu odseku. Deželni odbornik Hönlinger je poročal, naj prevzame dežela kmetijsko-kemično preskuševališče. Na predlog poslanca viteza Hillingerja se je sklenilo, zvišati deželni prispevek za železnico skozi Karavanke in Ture na 280.000 K in za železnico Svetna vega—Zgor. Borovlje na 200.000 K pod pogojem, da se zadnja železnica otvori istočasno z glavno železnico Celovec—Gorica—Trst leta 1905. Za reguliranje 21 hudoornikov se je proračunilo na 720.000 K pod pogojem, da prispeva 50% država 10% dežela in 40% železniško ministrstvo.

— **Desetletnica „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani** se bo praznovala dne 10. in 11. oktobra t. l. po sledečem vsposredu: V soboto, 10. oktobra „planinska veselica“ v Sokolovi dvorani (godba, petje, predavanje in šaljivi prizori). Začetek veselice ob polu osmih zvečer. V nedeljo, 11. oktobra, ob 9. zjutraj seja osrednjega in podružničnih odborov. Ob 11. slavnostni občni zbor. Ob 1. popoldne skupni obed. Natančnejši program se bo naznanil pozneje v „Planinskem Vestniku“ in tudi v drugih časnikih. Slavna društva se vljučno prosijo, da se ozirajo na ta dva dni in da ne prirede kake veselice ob istem času.

— **Društva odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani.** Občni zbor vrši se dne 1. oktobra 1903 ob 8. uri zvečer v pro-

storih restavracije gosp. Mraka »Pri levu« Marije Terezije cesta. Med drugim je na dnevnem redu tudi nasvet radi premestitve osrednjega odbora iz Celja v Ljubljano.

— **Rešilna talija.** Deželna vlada je priznala učencu Josipu Jenku v Ljubljani postavno rešilno talijo v znesku 52 K 50 v, ker je rešil 31. maja t. l. 6 in pol leta staro Marijo Samotočan smrti utopljenja.

— **Začetek novega šolskega leta v Krškem** bode radi popravi pri šolskem posloplju šele v ponedeljek, 28. t. m.

— **Mestna realka v Idriji.** Otvoritev novega poslopja se vrši v petek, 18. t. m., ob 11. uri dopoldne. Po otvoritvi je ob 1. uri ban ket v novi čitalnični dvorani. Letos se je vpisalo v prvi razred 55 dijakov, v pripravi razred pa krog 40 učencev. V zavodu, kateri bo imel letos tri razrede in pripravi tečaj, bo poučevalo 10 učnih moči.

— **Električna naprava v Idriji.** Koncem tega meseca bo instaliranje in napeljava žic dovršena. Ker so že stroji (parni, dinamo in turbina) postavljeni, je upati, da bode v začetku prihodnjega meseca Idrija že električno razsvetljena.

— **Okraden konsum.** Poroča se nam: Tomišeljski konsum je bil te dni okraden. Beneficijata Knjičica največja drobotnica in prijateljica M. Š. se je utihotapila ob odstopnosti prodajalke v konsum in odnesla iz njega bankovec za 20 kron. Slučaj je pa hotel, da sta se prodajalka in tatica pred prodajalnico srečali, ko je ta ravno bankovec rinila proti žepu. Ko jo je prodajalka prijel, kaj ima tu opraviti, je tatica kar drzno odgovorila: »Saj nisem nič ukradla, to je le odškodovanje, ker sem g. Knjičicu že veliko dobrot skazala in ga z jajci, piščeti in z maslom zalagala!... No, in na to »stališče« se je postavil tudi beneficijata Knjičica, kajti, ko je zvedel, da dolže njegovo prijateljico te tatvine, je vsakemu rekel: »Ja, ni me smelo za zlo šteti, je bila gotovo v denarni zadregi! Ako jo naznanimo, denemo jo ob dobro ime!...«

— **Tercijalec kot zločinec.** Dne 15. t. m. okoli 4. ure zjutraj je šla 44letna kajzarica Neža Štepec iz Mlečevega k maši v Zatičino. Žena je zelo pobožna in spada tudi med tretjerednice. Blizu Ivančine gorice na okrajni cesti je prišel za njo velik človek. Ne da bi kaj od nje zahteval, jo je prijel za vrat, jo podrl na tla, jo pričel daviti in s koleno na prsa tlačiti. Ker se je žena, dokler je imela kaj moči, z vso silo branila, vzel je napadalec svoj pas, ga vrgel ženi okrog vrata in jo 16½ m od ceste na njivo vlekli in tam sem in tja vlačil, tako da jo je dokaj omamil. Ko žena ni imela več moči se braniti, je napadalec izvršil na njej grdo hudodelstvo. Ves napad je trajal od pol 5. do ¼ 6. ure zjutraj. Neža Štepec je hudo poškodovana na vratu, na obeh nogah in na prsih. Po daljših poizvedovanjih se je neutrudnim orožnikom iz Zatičine posrečilo zaslediti zločince in so ga že izročili sodišču v Višnji gori. Zločinec je 27letni Jože Koščak iz Zatičine, sin precej premožnega posestnika. Bil je vedno hinavski in na videz silno pobožen. Taki so ti tercijalci.

— **Požar v Bohinjski Bistrici.** Piše se nam: Dne 14. t. m. zvečer ob polu 10. uri je nastal na hlevu Janeza Rozmana po domače Refinea ogenj, in sicer ravno tam, kjer sta bili dve postelji za delavce pri železnici, ki prihajajo ponoči večkrat pijani domov s cigareto v ustih ali pa z odprto tunelsko svetilko. Skoro vsak dan delajo ondodni delavci in ker se županstvo, ki ga vodijo večinoma Fibrovi privrženci, nič ne briga za razne neredne, smemo pričakovati vsak dan, da pogori cela vas. Ta strah je tembolj opravičen, ker nimamo druge vode, kakor edino le potok Bistrica, iz katerega pa ni mogoče vsakemu slučaju vode dobiti. Glavno vodo, ki smo jo imeli, vzela nam je — žalibog železniška uprava, in mi, ki smo tisto vodo živili nad 50 let, smo zdaj ob pitno vodo in ne vemo, kje bomo dobili vodo v slučaju požara. To žalostno skušnjo smo naredili v enem mesecu dvakrat. Vselej je gorelo na jako nevarnem kraju, da bi bilo lahko pogorelo nad 80 hiš. Zadnji požar dne 14. t. m. nam je to posebno jasno pokazal. Gasilci so morali napeljati vodo več kot 300 metrov daleč iz Bistrice in to v breg, a vsled prevelike moči te vode je počil ventil v brizgalnici, tako da smo bili v najhujšem trenutku brez vode. Sreča nam je bila naklonila dež in sreča je bila, da smo v bližnjem vodnjaku dobili vodo, da smo zamogli tiki požara ležeče poslopje ubraniti ognju, sicer bi se bil požar razširil na 6 do 7 drugih poslopij. Tudi stoji naša požarna bramba na slabih nogah, ker je županstvo noče podpirati. Prosimo vse, pristojne kroge, naj poskrbe, kar treba, da

bomo imeli svojo vodo ali pa naj se napravijo rezervariji. Zadnji čas bi pa tudi bil, da se pri našem lenem in nesposobnem županstvu kaj ukrene, ker tako ne gre dalje.

— **Nova politična ekspozitura na Koroškem** se je ustanovila v Trgu. Njeno vodstvo se je izročilo okrajnemu komisariju dr. Arturju Trotterju, ki je služboval dosedaj pri okrajnem glavarstvu v Smohorju.

— **Povodnji.** Koroško. V Jezerski dolini (Lieser) so odnesli valovi neko gozdarsko hišo s celo družino — 9 oseb. Pa tudi sicer so požrli valovi več ljudi. V tej in Melski dolini je bila zadnja katastrofa še mnogo hujša kot ona leta 1851. Škoda na poslopijih, cestah in mostovih se ne da presoditi. Samo v Špitalu in okolici znaša škoda več stotisoč kron. Najgrozovitejši prizor se nudi v Ukvah. Vas, ki šteje 200 hiš, ni mogoče več spoznati. 8 hiš so valovi odnesli, cela vrsta hiš pa je zasuta do strehe, tako da teče voda skozi strehe in okna. Skoraj polovico pokopališča z mrtveci vred so valovi odnesli. Proti Malborjetu je cela pokrajina zasut jarek. Ni videti ne ceste ne njiv in travnikov. Po celem gornjem in srednjem Koroškem je skoraj ves poštni promet vstavljen. Tudi na mnogih železniških progah ne vozijo vlaki, Trbiž—Ponteba, druge se zopet morajo potniki presedati, kakor na progi Trbiž—Ljubljana. — **Solnograško.** V občini Muhr so valovi odnesli pet hiš, nešteto živine je utonilo. V Niedersillu so prinesli valovi truplo nekega turista, pri katerem so našli vizitko na ime Alojs Bacher. Mimo Lendgasteina so nesli valovi pet človeških trupel. V okolici Tamsvega je v daljavi treh ur vse pod vodo. Hudo so trpele tudi toplice Gastein. Samo v okraju St. Michael se ceni škoda na 200 000 K. V Turah leži pol metra visok sneg ter se je bati nove katastrofe, ako se bo naglo topil.

— **Katastrofa v Mariboru.** Silno narasla Drava je predvčerajšnjim velik del mostu pri Marenbergu — v dolgosti kakih 57 metrov — podrla in odnesla proti Mariboru. Na brzojavno obvestilo o tej nesreči, so v Mariboru kaj storili neke varnostne priprave. Proti pol osmi uri zvečer je Drava privalila prve dele marenberškega mostu in jih z veliko silo zagnala v železno brv, ki je stala na zapadni strani mestnega mostu. Brv se je stresla v vseh svojih temeljih. Nekaj minut pozneje je privalila Drava glavne dele marenberškega mostu in jih treščila s tako velikansko močjo ob brv, da je s strahovitim pokanjem razletela in je kakih 20 oseb, ki so bile na brvi, padlo v Dravo. Kdo je bil tedaj na brvi, ni še dognano a vsi so utonili, med njimi tudi mestna redarja Fellner in Lupša. Z brvjo vred je bila uničena tudi glavna cev mestnega vodovoda. Tudi glavni most čez Dravo je bil v veliki nevarnosti. Drava je mestoma stopila čez breg in je preplavila nekatere ulice, tako da so morali prebivalci nekaterih ne levem bregu ležečih hiš zapustiti svoja stanovanja. Drava že od l. 1882 ni bila tako visoka, kakor sedaj. Tudi v Ptujju je Drava stopila čez breg in provzročila v mestnem parku mnogo škode.

— **Celjsko poročno sodišče** je obsodilo kočarjevega sina Tomaža Podkrižnika iz Zavode pri Slov. Gradcu, ki je v ljubosumnosti ubil s planko delavca Ramšaka, ki ga je v šali odrinil od okna, kjer se je razgovarjal s svojo ljubico, v triletno ječo. — 26letni Vincenc Zupančič je v nekem prepriju v Čurnovcu pri Brežicah z nožem hudo ranil posestnika Cerjaka, Martina Verstovška pa na mestu zaklal. Obsojen je bil v 6 letno ječo.

— **Grozna kazen.** Koncem minolega leta je financa v Trstu prišla trgovca Christofidesa in markerja v kavarni »Tergesteo« R. Pasuttija, J. Zalacosta in Ivana Gobba, ker so vtihotapljali in prodajali inozemske cigarete. Višje dohodarstveno sodišče v Gradcu je te dni obsodilo Christofidesa na globo 40.000 K in dve leti zapor, markerja J. Gobbo — ki je bil že devet mesecev v preiskovalnem zaporu — na globo 40.000 kron in triletno ter sedem tednov zapor, markerja Pasuttija na globo 20.000 kron in sedem mesecev zapor, kavarnarja Zakrjaka na globo 8000 kron in markerja Zalacosta na šest mesecev zapor. Če se globe ne bodo mogle iztirjati, se spremene v zapor in če se ne motimo, se 10 K šteje za en dan. Marker Gobbo bi utegnil potem račun dobiti poleg 3 let in 7 mesecev še enajst let; devet mesecev je pa že zaprt. Vse to radi nekaj sto cigaret!

— **V Pulju** je prišla eskadra treh največjih vojnih ladij, kar jih ima Grška. Eskadra ostane tri dni v Pulju.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem dežel. sodišču. 1. Janez Avsenik, delavec v Zgornjem Vetrnem je, da bi Matevža Perkota oplasil, po vasi upil, da ga bo zaklal ali pa zadavil baje zato, ker ga sumniči, da je on očeta pregovoril, da mu ni izročil posestva. Avsenik je znan silovitež, bil je že večkrat kaznovan, ne da bi ga to k pameti privedlo; obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe. — 2. Janez Pretnar, delavec na Savi, je imel z Jero Dimnik ljubavno razmerje in nezakonskega otroka, za katerega ni hotel skrbeti, in to je bil vzrok, da ga Jera Dimnik ni več marala. Vendar je hotel Pretnar še enkrat svojo srečo poskusiti. Šel jo je neko noč pod okno klicat, in ker se mu ni odzvala, jel je goreče vžigalice in za oreh debelo kamenje pri odprtem oknu na njeno posteljo metati, in ko vse to ni nič izdalo, je hotel s silo duri njene spalne sobe odpreti. Obsojen je bil le na 8 dni zapor, ker ga je sodišče hudodelstva javne sile oprostilo. — 3. Marija Ravnikar, kočarja žena v Ihanu je bila na ovadbo tamošnje učiteljice zaradi prestopka zoper varnost časti, pri okr. sodišču na Brdu na pet dni zapor obsojena. To je Marijo Ravnikar napotilo, da je proti učiteljici napravila ovadbo zaradi hudodelstva goljufije, učinjeno po krivem pričevanju. Sodna preiskava je dognala, da so vse v ovadbi proti učiteljici naperjene trditve docela zlagane, nasprotno pa je bilo obdolženki dokazano, da je le ona bila tista, katere je priče za krivo pričevanje proti učiteljici iskala. Obsojena je bila na 4 mesece težke ječe. — 4. Janez Žibert, kočar in France Urankar, posestnikov sin v Gorenjem, sta v gozdnih delih „nad Lužo“ nasekala 73 hmelayk in jih prodala za 14 K 60 vin. Žena prvoobtožena, Reza Žibert, je pa Jožefa Omahna učila, da naj pred sodnijo izpove, da so hmelovke bile v njegovem gozdnem delu nasekane. France Urankar je bil pa tudi tožen, da je Jožefu Suharju, na katerega je jezen, grozil, da bo, predno bo prišel domu, krknil, na to je še iz daljave 30 korakov sprožil samokres proti njemu z besedami: „sedaj boš pa krknil“. Če je bil samokres s kroglo nabit, se ni dalo dokazati. Sodišče je obsodilo Urankarja na 6 mesecev, Janeza Žiberta pa na 4 mesece, oba v težko ječo. Rezo Žibert pa zaradi zapeljavanja h krivemu pričanju na 6 tednov ječe.

— **Novo hiše.** Na novo parceliranem svetu pri Kolizeji bodo zgradili nove hiše: J. Hudelec, Fr. Andlovic in Jurij Štefan. Imenovanim se je stvarno dovoljenje že podelilo. Na knezoškofovih zemljiščih pri Sv. Petru zgradi to jesen novo hišo tukajšnji katehet g. Janko Mlakar.

— **Nesreča.** Včeraj popoldne je hotel skrbeti sedemletni Rudolf Korbar, sin pleskarja, na Dolenjski cesti čez tri električne železnice ko je ravno prihajal voz, kateri je dedka podrl in ga kaka dva metra pred seboj rinil, predno je mogel voznik motor ustaviti. Dedka je za prvo silo obvezal policijski zdravnik dr. Ilner in odredil, da so ga odpeljali v deželno bolnico. Poškodovan se je na glavi, rokah in nogah.

— **Trdovraten voznik.** Včeraj popoldne se je peljal posestnik Franc Fajdiga iz Must po tiru električne železnice na Zaloški cesti z vpreženim vozom. Nasproti mu je pridrdral tramvaj, ki ga pa ni mogel spraviti s tira, ampak je moral voz ustaviti. Ko je voznik Fajdigi velel, da naj se vendar odstrani, mu je le-ta rekel, da naj se enkrat on ogne z vozom. Le s silo so ga morali spraviti s tira. Proti trdovratnemu vozniku se bode kazensko postopalo.

— **Ponesrečil se je včeraj** 20 let stari delavec iz Gaberja na Primorskem pri kopanju vodovoda v Postojni. Podrl ga je železni voz, kakoršne rabijo pri prevažanju gramoza in ga povozil. Zlomil mu je tudi desno nogo pod koleno. Pripravili so ga v deželno bolnico.

— **V Gruberjev kanal** hotela je skočiti včeraj popoldne 19letna M. J., kar je pa še vendar prestregla maza in ga povozil. Zlomil mu je tudi desno nogo pod koleno. Pripravili so ga v deželno bolnico.

— **Društvena godba** priredi danes, 17. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih restavracije Auerjeve pivovarne koncert Vstopnina 40 h. — Člani so vstopnine prosti.

— **Hrvatske vesti.** — Odkritje Starčevićevega spomenika v Šestini. Na sestanku začasnega odbora, v ponedeljek, poročal je tajnik dr. A. Horvat o predpripravih za proslavo ter je nasvetoval v svrhu razdeljenja dela več pododborov, v katerih naj bi bili meščani, dijak in delavci. Odkritje spomenika je določeno na nedeljo, dne 11. oktobra. — Vinokovački rodoljubi so hoteli v nedeljo prirediti obč. zbor, na katerem bi se obravnavala ustavna uprava, obrana hrv. jezika in organizacija hrv. stranke

prava. Kotarska oblast pa je prepovedala zborovati na nedeljo in praznik. — Sedem potnikov so ustavili v ponedeljek in torek, ker so hoteli odpotovati v Ameriko s tujimi, oziroma ponarejenimi potnimi listi. — V prid „Hrvatskemu domu“ v Oseku vršila se je prošlo nedeljo istotam veselica, ki je donesla čistih 2000 K. — Izpustili so včeraj po dvame-sečnem strogem zaporu Alberta Smodeka, ki je bil radi letošnjih dogodkov v Vukovaru obsojen v trimesečni zapor. Istotako so izpustili iz preiskovalnega zapora 13letno Jelico Jug, Mirka Hanzirja in Gjuro Tandarića. — Zaradi nemirov v Zaprešiću, ki so se vršili na Veliko soboto, so dobili vsi obsojenci poziv, da imajo 30. t. m. nastopiti kazni. — Nar. zastopnik dr. Josip Frank je odpotoval v Gorenjo Italijo, da si okrepi zdravje. — „Smilje“, ilustriran list za hrv. mladež, je stopil s 1. kimavcem v svoje 32. leto in je torej najstarejši hrv. list za mladino. — Telefonska zveza Reka-Novi se je predvčeršnjim otvorila. — Otroci so zapalili hišo kmeta Francetića v Strmacu. Škode je 5000 kron. — Tuji učenci v Zagrebu. Na potu k dermatološkemu kongresu v Sarajevu se je mudil v Zagrebu tajni medic. svetnik prof. A. Neisser iz Vratislave in spremljeval E. Arninga iz Hamburga in dveh mlajših dermatologov. — Profesor dr. Gorjanović-Kramberger se je podal včeraj v Kassel, kjer bo vsled vabila osrednjega odbora predaval na 75. kongresu nemških naravoslovcov in zdravnikov o osteologiji hominisa krapiniensis. — Dve bateriji 13. topničarskega polka v Zagrebu se preselila s majorjem Jelenčičem na čelu jutri v Samobor. — Nadvojvodinja Marija Terezija je prišla pod imenom „gospa pl. Pernau“ v ponedeljek v Reko. — Obstretil se je na lovu po nesreči abiturient Milan Barešić iz Belovara. — Detomor. Magda Kravarščan iz Kravačevan je zadavila svoje novorojeno dete.

* **Najnovejša novica.** — Ukraden — župnijski fond. Za ustanovitev češke župnije v Sobieslanu nabranih 40.000 kron je izginilo. Denar je bil v duhovniški oskrbi. — Spopad z madjarsko potovalno družbo. V Splitu se je pripeljala 60 madjarskih učiteljskihnikov, ki so potovali po Dalmaciji. Gotovo so Hrvate izzivali, ker je večja množica naskočila ladjo ter ugnala Madjare v kabine. Pri tem je bilo nekaj ranjenecov. — Punt v vojašnici. V Sopronu so se stekli aktivni vojniki in rezervisti. Častnik, ki je hotel posredovati, je moral bežati. 87 puntarjev so zapirali, 40 pa jih je dezertiralo. — Šest poročnih gostov je utonilo v Szomboru na Ogrskem. Peljali so se v vozovih po brodu preko Tise. Konji so se ustrašili godbe ter planili z vozom, na katerem je sedel ženin in 5 gostov, v Tiso. Vsi so utonili. — Boj s cigani. V Satoralya-Ujhely so vlomili ponoči cigani v grad grofice Sennyey. Služabniki so jih sprejeli s puškami ter več ciganzov ustrelili. — 400.000 mark je pomeveril v Draždanih prokurist Friedrich v ondotni predilnici Hainichen.

* **Gospodinje, pozor!** Velika priljubljenost Kathreinerje Kneip-pove sladne kave, ki se je že leta in leta dobro obnesla povsod, provzročuje vedno nove, manj vredne posnemke. Da se jih ubranite in se izognete škodi, zahtevajte vedno le „pristno“ Kathreinerjevo kavo in si pri nakupovanju natanko oglejte vsak zavoj ali sta na njem slika župnika Kneippa kot varstvena znamenja in ime Kathreiner.

* **Krt v nevarnosti.** Kaj si vse ne zmisli moda! Letos se je spravila iz Pariza na nedolžne in kmetijstvu zelo koristne krte. Prihodnjo zimo bo krasil krt naše dame. Iz njegove kožice bodo moderni obratniki in muhi Tudi klobuki bodo obrobjeni z njo. Na kožicah ostanejo glave in ručice nožice. Koliko teh ubogih živalic bo izgubilo kožo, da se bo samo ena dama »moderno« oblekla! Krtova barva bo sploh merodajna za bodočo sezono.

* **Sledove živega mamuta** je baje našel raziskovalec dr. Fritzell na otoku Unimak. Sledove, ki so vtisnjeni 4 čevlje v zmrazjeno zemljo, opisuje prav natančno ter upa, da bo tudi mamuta še živega zasledil. Vkljub spoštovanju, ki ga sicer uživa dr. Fritzell v učenih krogih, mu noče nihče prav verovati. Unimak je največji otok med takozvanimi lisičjimi otoki, ki se razprostirajo na severu Kamotke do Alaske. Ako ta mamut ni morda — severni medved.

* **Pohčeri 90 deklic.** V Cliftoni (Arizona) v Ameriki je umrl te dni 88letni gostilničar Fritz Adolff, ki je imel 90 hčerk. Imel je namreč hotel, kjer je bilo v službi 90 natakarij in sobaric. Mestni magistrat pa je izdal pred leti naredbo, da si ne sme noben gostilničar držati natakarij, temuč le natakarije. Zviti

Adolff pa je šel k sodišču ter adoptiral vseh 90 svojih natakarij, ki so kot take seveda smele še nadalje ostati v hotelu.

* **Mož s 40 nevestami.** O lahkovernosti žensk, ki bi se na svoja pozna leta rade dobile moža, bi znal dovolj pripovedovati 50letni sobni slikar Josip Malek na Dunaju. Malek je oženjen in oče šestih odraslih otrok. Toda pustil je ženo in otroke ter se preselil na Dunaj, kje je pol drugo leto živel le na stroške moža-željnih vdov in postarnih samic. Seveda je vsaki povedal, da je samec, hišni posestnik v Norimberku ter da ima najresnejšo voljo, svojo »nevesto« poročiti. Najprej je živel pri kuharici Mariji S. kateri je poizl ves prihranek 2000 K. Potem se je preselil k vdovi Valpurgi W., katero je celo pregovoril, da je prodala svojo hišo ter skupiček 5000 K njemu izročila. Vdova paga je živela ter »supala« še potem, ko je zvedela, da ima »ženine« ženo in otroke. Objubil ji je namreč, da bo prestopil k protestantizmu ter jo vzal za ženo. Perici Neži M. je na enak način izvalil 400 K, kuharici Leopoldini W. pa 700 K. Samo tem štirim ženskam je izvalil 9000 kron, preiskava pa je dognala, da je imel istočasno 40 »nevesto«, katere je z enakimi obljubami molzel. Obsojen je bil le na 6 mesečno ječo.

* **Orjaški sir, 40 centov težak,** pošljejo tovarnarji za sir v New Yorku na svetovno razstavo v St. Louis leta 1904, da s tem dokažejo, da ima New York največjo produkcijo sira v Združenih državah. Sirovega orjaška bodo razstavili v palači za kmetijstvo. * **Razdijano mesto.** Kakor smo že poročali, je razdijal nedavno sihar popolnoma mesto Miguel v Mehiki. Od evetovega, najstarejšega mehiškega mesta ni ostalo niti eno poslopje. Ko je priplul nedavno tja neki ameriški parnik, našel je mesto živahnega mesta pravo puščavo, kjer se ni ganilo nobeno živo bitje. Pri katastrofi je ponesrečilo tudi mnogo ljudi.

* **Najstarejši denar** se nahaja v zbirki britškega muzeja. Ta novček je iz 7 ali 8. stoletja pred Kristom, kakor kaže surovina in sestava kovine. Isti je iz elektrona, t. j. mešanice srebra in zlata, katere kovine se takrat niso znali razdvojiti. Oblika ima elipse ter je pravzaprav debela kovinska kepa. Na eni strani ima novček navadni vtisk klešč, na drugi strani pa podoba jelena z grškim napisom: »Jaz sem znamenje Phanesa«. Kdo je bil ta Phanes, se ne ve, najbrže kak bogat Grk. Iz tega bi ste dilo, da ni prvi denar izdala država, temuč trgovci.

* **Grozodejstva v kaznilnicah.** V Draždanih je bila te dni sodna obravnava zoper tri paznike v kaznilnici Saalhausen. Zvedele so se grozne stvari. Pazniki so imeli biče iz usnjatih jermenov, s katerimi so neusmiljeno pretepavali jetnike pri vsaki priliki. Tudi z velikimi ključi so jih bili po glavah. Neki paznik je zaprl nekega jetnika v vročo peč, naj bi se »potil«. V najhušji zimi so morali v sami srajci in hlačah bosi po pol ure tekati po dvorišču ali pa počepati tako dolgo, da so se onesvestili. Vsi trije pazniki so bili obsojeni, in sicer eden na 2 leti 6 mesecev, drugi na pol drugo leto in tretji v polletno ječo.

* **Kaplan — železniški uradnik.** Kaplan Koloman Grassler iz reda benediktincev, ki je služboval zadnji čas pri romarski fari Dreieichen, je zapustil svojevoljno svojo službo ter bil sprejet v službo pri železnici. V sled tega je izobčen iz cerkve, kar se v vseh ondotnih cerkvah razglašalo s prižnice.

* **Dohodki in izdatki za pošto.** Največ izmed vseh evropskih držav izda za pošto službo Nemčija, namreč 585,672.949 frankov ter ima čistega dobička 30,794.182 frankov. Francoska izda na leto v ta namen 208,542.518 frankov ter ima dobička 64,066.639 frankov. Angleška ima izdatkov 263,759.208 fr. in 100,783.645 frankov dobička. Najslabše se godi pri zdrževanju pošte Združenim državam, ker izdajo 596,060.140 frankov ter imajo zraven 17,660.174 frankov — zgube.

* **Oproščen morilec.** V Neapolju je bila te dni zanimiva obravnava. Tožen je bil grajski Ernesto delli Franci, ker je na javnem trgu ustrelil grofa del Balza. Slednji je bil zapeljan Francijevu hčer. Brat zapeljanka ga je zaradi tega pozval na dvoboja. Grof je najprej objubil, da se poroči z zapeljanim dekletom potem pa se je branil to obljubo izpolniti, in je Franciju dejal, da hoče dekle vzdrževati. Franci se je čutil žaljenega in je grofa na cesti ustrelil. Ko je sodišče Francija oprostilo, je občinstvo ploskalo.

* **Madjarsko pravosodstvo.** Romunski častnik Vladislav Moldovan je napisal v listu »Tribuna« članek, v katerem je imenoval mesto Kološvar — Golgato Romunov. Državno pravdnistvo je dvignilo vsled tega proti njemu tožbo

radi hujkanja 10. t. m. se je na to tožbo vršila porotna obravnava. Porota, sestavljena seveda, kakor je na Madjarskem pri takih prilikah običajno, iz samih najhujših madjarskih šovinistov, je vsa vprašanja glede krivde, ki jih je stavilo sodišče, po trdila in Vladislav Moldovan je bil po porotniškem pravoreku spoznan krivim ter obsojen na tri mesece ječe in na 500 kron denarne globe; razven tega mora še poravnati vse pravne stroške. Zares blažena Ogrska, ta zaščitnica svobode! Vidi se, da je utemeljen oni rek, ki pravi: »Extra Hungariam non est vita, et sivilia, non est ita!«

* **Pes ustrelil lovca.** V Stolnem Belemgradu je šel bogati posestnik Schrauer s svojima sva koma na lov. Komaj so se lovi razstavili, zaslišal se je od tam, kjer je stal Schrauer, pok in krik. Tovarša sta našla Schrauerja v krvi. Med tem ko si je namreč Schrauer našel smodnik, stakal je pes nestrojni okoli njega. Naenkrat je skočil tako visoko, da mu je sprožil puško na rami. Strel je zadel lovca pleča ter je kmalu izdihnil.

* **Nov orjaški most.** Ruska vlada je odobrila načrte, da se cesta od Jenikala v bližini Kerča premosti tako, da bo otok Krim spojen neposredno v kavkaškim nabrežjem. Sijava morske ceste izuša 2400 m ter bode veljal most 7 milijonov rubljev.

Književnost.
— **Ročna izdaja zakonov in ukazov za vojvodino Kranjsko.** Od te obče priljubljene izdaje, ki jo skrbno ureja deželni tajnik Jožef Pfeifer, tiska in zalaga A. Klein & Comp. v Ljubljani, je ravnokar izšel 7. zvezek v drugem natisu. Zvezek obsega v obeh deželnih jezikih ribarski zakon za Kranjsko 18. avgusta 1888, ribarsko policijska izvršitvena določila iz leta 1890, popolnjena s poznejšimi določili iz l. 1899 in 1902 in ukaz o napravi ribarskih okrajov po ribarskem zakonu. Zvezku je dodan natančno izdelan register in pregled in cene vseh doslej na svitlo danih zvezkov omenjene ročne izdaje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 17. septembra. Veliko senzacijo je povzročil armadni ukaz cesarjev v Chlopiju v Galiciji, katerega priobčujejo listi o posebnih izdajah. Cesar se je izrazil, da je o vojaških vajah na Ogrskem in Galiskem povsem zadovoljen in pravi: Jaz se moram in hočem vestno držati vseh naprav, ki so se dosedaj kot dobre izkazale. Moja vojska naj bode prepričana, da ne bodem nikdar odstopil od mojih pravic, ki so mi kot najvišjemu vojnemu poveljniku zajamčena. Zvesta dani prisegibode moja celotna armada stopala po poti natančnega izpolnjevanja svojih dolžnosti, prepojena z duhom edinstva in harmonije, ki spoštuje vsako posebnost in uniči vsa nasprotstva s tem, da porabi vse vrline vsakega naroda v korist celokupne države.

Dunaj 17. septembra. Cesar se je danes vrnil od vojaških vaj v Galicijo na Dunaj in ostane sedaj tu.

Dunaj 17. septembra. Nenadni sklicanje državnega zbora je presenetilo vse pontične kroge. Vzrok, da se je vlada končno odločila, sklicati državni zbor, je to, da se je ustrašila nastopa v dež. zborih in vedno množecih se izjav proti odredbi, da ostanejo dosluženi vojniki še dalje pod zastavami.

Dunaj 17. septembra. Na dnevnem redu I. seje poslanske zbornice so samo nadomestne volitve. Dr. Koerber je danes konfiriral s predsednikom katoliške ljudske stranke dr. Kathreinerjem in s predsednikom poslanske zbornice grofom Vetterjem.

Dunaj 17. septembra. Vlada hoče, da se na dnevni red postavi zakon o rekrutah v svrhu, da se premeni Chiarijeva formula tako, da bi se 1. oktobra mogli poklicati letošnji rekruti pod za-

stave. Pri tem misli vlada, da ne bo odpora od nobene strani.

Dunaj 17. septembra. Nižje avstrijski deželni zbor je sprejel nujni predlog, da naj deželni odbor odstavi St. Pöltenskega župana dr. Völkla za županskega mesta.

Rim 17. sept. Ruski car obišče tudi papeža.

Sofija 17. septembra. V monastirskem vilajetu je na raznih krajih prišlo do večjih spopadov med Turki in ustaši.

Sofija 17. septembra. V Kirilisu so turški vojniki zopet priredili grozno klanje.

Carigrad 17. septembra. Mehmed paša je v Skutariju zasledil zaroto soper sultana.

Carigrad 17. septembra. V Solunu je bil aretovan bolgarski trgovec Spiro Surudjev, v čigar stanovanju je našla policija polno dinamita in pripravljenih bomb. Surudjev je neki pripoznal, da je nameraval pognati v zrak več velikih poslopij, med njimi avstro-ogrsko pošto.

Ponos vsake gospodinjice je gotovo, da ima likano perilo brezmadežno svetlo. Perilu ta blisk ustvariti je najlažje s pomočjo povsod priljubljenega srebrnega skroba na lesk iz staro sloveče tovarne Fritz Schulz jun., delniška družba v Lipskem in Hebu. Ta skrob je postal vsled svojih izvršnih lastnosti svetovno znan in je bil že večkrat, zadnjič na svetovni razstavi v Parizu l. 1900 z zlato kolajno odlikovan.

Schulz-ov srebrni skrob na lesk je edini izdelek, ki ustvari brez vsakih dodatkov, samo v vodi raztopljen perilo snežnobelo bleščobo in je naredi trdo, ne da bi tudi v najmanjšem škodoval perilnim nitim. Uporaba je čisto navadna. Z vsakim gladinikom je lahko in zanesljivo doseči najlepše likano perilo — z ali brez teska. Tudi nevarnim rokam je pokazala nemožna. Gotovo je, da ima ta staro sloveči izdelek ponarejalcev in je v lastno korist gospodinjstvom, da pri nakupovanju dobro pazijo na varstveno znamko (Globus). Dobiva se v mnogih drogerijah, trgovinah s špacerijskim blagom, milom itd.

Proti prahajem, uskinam in izpadanju las

deluje najboljša priznana
Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 K. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Rasljava cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubila mosta (204-35)

Gleichenberški Konstantin-vrelec Ema-vrelec * * * staroizkušena pri katarnih boleznih v dihalniku in pri prebavljanju. Slana voda, narejena iz Konstantin-vrelec — zdravniško priznane izvrsne sredstvo za inhalacije. Ivanov studenec, bogata ogljikove kisline, najboljša naravna mineralna voda pri boleznih prebavnih organov, kakor katar v želodcu in čreveh, pri bolečinah v mehuru, kakor pesek in prod, pri gorečici i. t. d. (1062-4) Dobiva se v vseh trgovinah s mineralnimi vodami in pri ravnateljstvu studencev v Gleichenbergu (Štaj.).

Umri so v Ljubljani:

Dne 14. septembra: Fran Smolič, umir. sodnijski sluga, 85 let, Rožne ulice št. 17, Marasmus senilis.

Dne 16. septembra: Jakob Čik, posestnik, 74 let, Mestni trg 9, Paralysis cordis.

V hiralnici: Dne 14. septembra: Margareta Čerňič, usmiljenka, 35 let, jetika.

V deželni bolnici: Dne 12. septembra: Rajko Dežman, sobni slikar, 67 let, Obedna pulm.

Dne 14. septembra: Katarina Gorjanc, delavčeva žena, 25 let, jetika.

!!! Ženitninsko posredovanje !!!

Za vse stanove vsake vere in narodnosti. Za gospodične in vdove, za neodenejene gospode in vdove vsake povoljne starosti. Najstarejša tajnost v vseh slučajih zajamčena. Treba se je obrniti zaupljivo po

„Agentie Comercielle“, Dunaj I., Sonnenfelsgasse 19. V dvajsetletnem obstoju največji uspehi. (2440-1) **Ravnateljstvo „Comercielle“.**

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka“ v Ljubljani.

Črtačni kurzi danaj. borze 17. septembra 1903.

Valutni papir	Dinar	Blago
13% majeva renta	99 67	99 80
12% arabna renta	99 50	99 70
1% avstr. krona renta	99 90	100 10
1% zla	119 40	119 80
1% ogrska krona	96 65	96 85
1% zla	117 95	118 15
1% posojilo dežele Kranjske	99 75	100 75
1% posojilo mesta Spiljeta	100 —	—
1% Zadra	100 —	—
1% boš. herc. žel. p. o. 19 12	99 45	100 45
1% češka dež. banka k. o.	99 60	99 80
1% z. o.	99 60	99 80
1% zast. pis. gal. d. hip. b.	101 —	101 70
1% paš. kotn. k. o. z	101 —	101 70
10% pr.	105 10	105 90
1% zast. pis. innter. hr.	101 —	102 —
1% „agr. centr.	100 25	101 25
1% deželne hranilnice	100 —	100 10
1% zast. pis. ogr. hip. b.	100 —	101 —
1% obl. ogr. lokalne žel.	100 —	101 —
1% deželne d. dr.	100 25	101 25
1% „Češke ind. banke	98 50	99 50
1% prior. Trst-Poreč lok. žel.	99 50	99 50
1% dolonjskih želoznic	99 50	99 50
1% juž. žel. kup. „i. v.	99 50	99 50
1% av. pos. za žel. p. o.	100 10	101 10

Številke od leta 1851	170 —	179 —
1851	182 —	184 —
1851	247 —	251 —
1851	151 85	156 85
1851	288 —	293 —
1851	278 —	281 75
1851	280 —	285 50
1851	88 —	89 —
1851	116 —	117 —
1851	14 75	19 75
1851	438 —	443 30
1851	83 —	87 —
1851	77 —	81 —
1851	68 —	73 —
1851	53 —	53 80
1851	26 —	27 —
1851	76 —	71 —
1851	76 —	80 —
1851	482 —	490 —

Valuta	79 50	87 85
1851	645 75	646 75
1851	1662 —	1672 —
1851	640 80	641 80
1851	707 80	708 80
1851	280 80	281 50
1851	650 —	661 —
1851	364 —	365 —
1851	186 —	187 50
1851	444 —	445 —
1851	374 —	380 —
1851	351 —	352 —
1851	149 —	150 50

Valuta	11 25	11 40
1851	19 04	19 08
1851	23 48	23 56
1851	28 92	29 —
1851	117 35	117 55
1851	95 10	95 30
1851	253 12	254 15
1851	4 84	—

Žitne cene v Budimpešti.

Termim.	za 50 kg	K 748
Pšenica za oktober	50	778
Rž " april 1904.	50	624
Rž " oktober	50	633
Koraza " april 1904.	50	619
Oves " sept 1904.	50	640
Oves " maj 1904.	50	648
Oves " oktober	50	672

Nespremenjeno

Meteorološko poročilo.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Večrvi	Nebo
16	8. zv.	738 0	11 0	brezveotr.	jasno
17	7. zv.	738 8	9 4	sl. svzhod	megla
	2. pop	738 2	17 4	er. vzhod	pol. oblak

Srednja večerajšnja temperatura: 12 6; normale: 14 8. Mokrina v 24 urah: 0 0 mm.

Poslano. *)

Na „Izjavo“ z dne 14. septembra v „Slovenskem Narodu“ mojega soproga Josipa Pogačnika, potnika v Ljubljani, da on ni plačnik za moje dolgov, izjavljam, da nisem niti njegovo ime delala še nikdar dolgov, ker na njegovo ime sploh ne dobim ničesar in jaz tudi ne reflektiram na njegov kredit.

V Ljubljani, 16. septembra 1903.

(2442) **J. Pogačnik.**

*) Za vsebino tega spisa je uradni odgovor le toliko, kolikor določa zakon.

Oskrbništvo hiš

(Administracija)

prevzame izurjen uradnik proti primernemu plačilu.

Ponudbe prevzame blagohotno upravnistvo „St. Naroda.“ (2411-)

Močan učenec

se sprejme v trgovini z mešan-
nim blagom (2408-3)

C. P. Rayer, Arclin-Vojnik.

Kotel

za kuhanje žganja, nov zistem,
večina okoli 360 litrov, se prodaja.

2439 1) Fran Cvek, Kamnik.

Trgovski učenec

z dobrimi šolskimi spričevali, sprejme
se takoj pri trvdki (2443-1)
Slavinec & Šeleker
v Šmartnem pri Litiji.

Hlev

na Marije Terezije cesti št. 14
(Restavracija „Novi svet“)

se odda v najem.

Več se izve tam. (2434-2)

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev
in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in ekskompte

izrečane vrednostne papirje in
vnovčaje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje

vojaške ženitninske kaveje.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predjume na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti
kurznim izgubam.

Bozna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vožne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vlože denar obrestuje od
dne vloge do dne vzlaga. (2975-121)

Promet s čeki in nakaznicami.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

LETNIK XXIII. (1903).

Izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki
po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji
vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt
leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto.
Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Dekleta

dve ali tri se vzamejo v stanovanje in
hrano. Gradišče št. 14. I. nad-
stropje. (2437-2)
Ravno tu se odda velika, lepo
opraljena mesečna soba.

V Mokronogu se oddaja
radi preselitve večletna, dobro obiskana
prodajalna

katera se nahaja sredi trga. Eventuelno
odda se tudi stanovanje z vsemi
pritiklinami. (2340-4)

Več pove lastnik Franc Penca
ravnotam.

Gospica

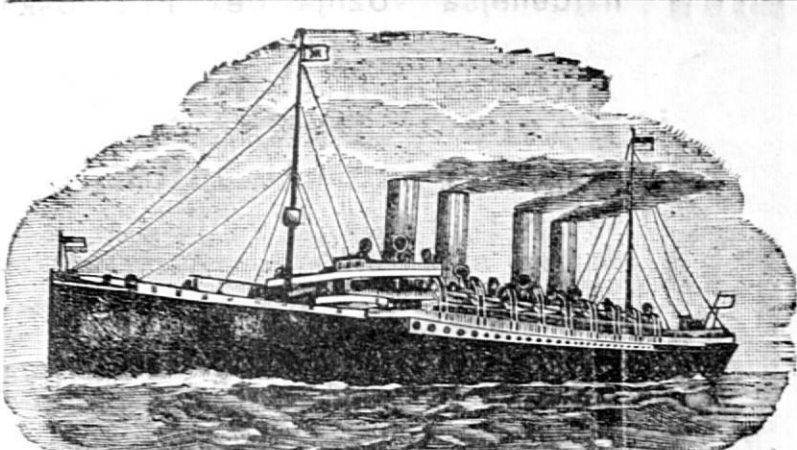
ki je dovršila sedem razredov, želi vsto-
piti v kako prodajalno v službo.

Naslov „F. P.“ poste restante
Planina pri Rakeku. (2399-3)

Trgovski pomočnik

kateri se izkaže z dobrimi spričevali, je
spreten prodajalec, zvest in pošten ter
vajen hišnega reda sprejme

(2386-3) T. Tollazzi,
trgovec v Logatcu.

Kdor hoče potovati v Ameriko

s cesarskimi in poštami
parobrodi, naj se obrne edino
le na trvdki:

Kareš & Stocky
Bremen, Bahnhofstrasse Nr. 29.

Ta trvdka se sporazumeva s potniki v njih materinskem jeziku, prevaža potnike
z najboljšimi in najhitrejšimi parobrodi, pozna temeljito zakone o izseljevanju in zamore
tedaj potnike dobro poučiti, kako se imajo med potjo vesti, da pridejo srečno v Ameriko.
Naj tedaj vsakdo, ki se je namenil potovati v Ameriko, piše prej trvdki:

Kareš & Stocky, Bremen, Bahnhofstrasse Nr. 29
ta mu odgovori takoj točno in brezplačno. (2350-2)

Več rabljenih pečij se po ceni prodaja.

Več se izve pri trvdki Anton
Krisper. (2444-1)

Trgovina z manufakturnim specerijskim ali mešanim blagom

se želi takoj
prevzeti ali kupiti.

Cenjene ponudbe se prosijo pod
„V. B. 105“ na upravništvo „Slov.
Naroda“. (2438-2)

GRAND PRIX

Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. (2105-9)

Elegantne zalepke
za (2083-10)
šaljivo pošto
vedno v zalogi pri
Ivanu Bonaču
v Ljubljani.
Cena 100 komadov 3 K.

Slav. občinstvu naznanjam, da so dovršena dela moje nove restavracije pri „Zajcu“ na Rimski cesti 24

kjer se nahajajo zelo udobni, obširni in moderno opremljeni prostori,
pripravi za zaključene družbene večere, kakor strelce, društvene seje
ter za razne skupne pojedine itd. Istotam je rendez-vous slavnega
omizja „klinike“, ter vsih mojih blagonaklonjenih gostov prejšnje
dolgoletne gostilne na Rimski cesti šte. 4.

Točijo se priznana najboljša stara in nova pristna vina iz najbolj
plemenitih vinskih pokrajin kakor: dolenska, goriska, istrska, štajarska,
klosterneburška, dalmatinska in razna druga vina na litre in v stekle-
nicah ter se tudi oddajajo v sodeih. Kdor ljubi zdravo, pristno vinsko
kapljico, ukusna jedila, točno in prijazno postrežbo, ta pridi in ustrezno
mu bode!

Nadejam se od slav. občinstva obilne naklonjenosti.

Z vsem spoštovanjem

Juguštin Zajec,
restavrater.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak
v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee,
Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 24 m osebni
vlak v Trbiž od 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m
zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez
Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine
vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopolodne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
1. uri 40 min. popoldne osebni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od
31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bre-
genc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine
vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I in II. razr.), Lipsko, na
Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste,
Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje.
Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri
5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano
juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Mo-
nakovo, Inomost (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr,
Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri
16 m dopolodne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I in II.
razr.), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz,
Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor,
Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka,
Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni
vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-
Reifling iz Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine varov, Heba, Francovih varov, Prago,
Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osebni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praz-
nikih od 31. maja. — Ob 10. uri 43 m ponoči osebni vlak iz Trbiža od 1. julija do 15. septembra,
ob nedeljah in praznikih. — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zj.
iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega mesta,
Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.
Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob
10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz
Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopolodne, ob 8. uri 10 m
in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1719)

Vabilo

rednemu občnemu zboru „Gremija trgovcev v Ljubljani“

dne 25. septembra t. l., ob treh popoldne
v mali dvorani „Mestnega doma“.

Dnevni red:

1. Prememba pravil.
2. Polaganje računa za leto 1902
3. Odpis dolga gremijalnega sklada gremijalnemu
šolskemu skladu.
4. Proračun za leto 1903 in predlog na pokritje
primanjkljaja z dohodki gremijalnega šolskega
sklada proti poznejši odobritvi.
5. Raznoterosti.

Ljubljana, dne 17. septembra 1903.

(2445-1)

Za odbor:
Leopold Bürger.

Naznanilo.

Podpisani dajem tem potom slavnemu občinstvu
v vednost, da bodem svoj

pekovski obrt

še dlje časa na svoj račun in režiji izvrševal in bodem
svojčasno izročitev tega obrta svojim častitim odje-
malcem pravočasno naznanil.

Vsled skušnje, katero sem pridobil pri svojem
33letnem izvrševanju pekarskega obrta, sem v položaju
vsem zahtevam mojih odjemalcev najtočneje ustreči.

Naročila blagovolijo naj se oddati v mojih prodaj-
nalnah (2395-2)

Pred Škofijo 4 in v Kolesijskih ulicah 4.

Malo pecivo, t. j. vsakovrstne žemlje,
kifci itd., naj si bode na dom poslano ali pa v
prodajalnici kupljeno, prodajam komad po 3 vin. (1 1/2 kr.)

Istotako dobi se vsakovrstni beli in črni kruh,
kakor tudi vse v stroko kolačnikov spadajoče fino
pecivo.

Zahvaljujoč se za dosedanje naklonjenost, prosim
za isto še nadalje beležim se

z odličnim spoštovanjem

Ivan Föderl

pek in kolačnikar.

Najlepše likano perilo

se doseže, ako se uporablja

svetovno znani američanski

briljantni skrob na lesk

Fritz Schulz jun., Act.-Ges., Eger und Leipzig

lahko in gotovo z vsakim likalnim železom.

Zlati svetinji: Pariz Le pristen z varstveno znamko „Globeus“. 1 (2374-1)
1900, Dunaj 1902. V rudečastih zavojih à 100 gramov vsebine se dobiva povsod.

Obleke, koce, stare vojaške

čevlje z dobrimi podplati na debelo
tudi proti šestmesečnemu plačil-
nemu odlogu pri L. Pressburger &
sin, Dunaj XX/1, tovarna Pressburg. 10

Juridične knjige

prodajo so po primerni ceni
v Bohoričevih ulicah št. 25
(Vodmat). 2441-1)

Novo izboljšani gramofoni

(9) z zvočnim locnjem in varstveno skrinjico. (2133)

Najvišja spolnitate! Zelo priljubljen pri družini in zasebnikih.

Gramofon-avtomat za gostilni-
čarje.

Igra samo, če se denar vrže notri.

Prodaja na obroke!

Velika zaloga najnovejših plošč.

Zamena starih plošč.

Rudolf Weber, urar
Ljubljana, Stari trg št. 16.

Naročila
na zunan-
je izvrše
s
povratno
pošto

Komptoaristinja

absolventinja trgovskega tečaja s prav do-
brim spričevalom, veča tudi laščine in
spretna na pisalnem stroju, lašče službe.
Nastopi lahko takoj.
Ponudbe pod „uradnica“ na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“. (2423-3)

Cele vagone

storžev igličastega
drevja

in divjih kostanjev

kupuje proti
takojšnjemu plačilu

Béla Faragó

c. in kr. dvorni založnik (2109-6)

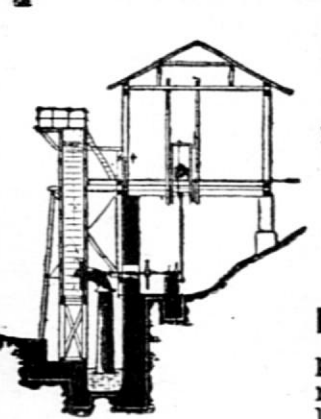
Zala Egerszeg (Ogrsko)

kamor naj se naslovijo tudi ponudbe.

G. Tönnies

Ljubljana (1908-9)

tovarna za stroje

priporoča kot
posebnost:
žage in
vse stroje
za obdelovanje
lesa.

Turbine
Bencin-
locomobile
posebno priprav-
ne za goniti po-
jedelske stroje.

Sesalno plinski motorji

najcenejša gonilna sila, 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

Jos. Petrič

v Ljubljani.

Tovarniška zaloga papirja in tovarna papirnih izdelkov.

Trgovina na sv. Petra cesti 2. Tovarna na sv. Martina cesti 20.

Največja zaloga

vsakovrstnega papirja in risalnega orodja po naj-
nižjih originalnih tovarniških cenah.

Edina tovarna na Kranjskem

katera je z vsemi potrebnimi stroji po najnovejšem načinu
urejena in katera le svoje lastne izdelke prodaja.

V mojem podjetju izdeljuje se le najboljše blago in tekmujem

z vsako zunanjo konkurenco. (2393-3)

Posebno priporočam

trgovske in uradne knjige, šolske zvezke, pisemske kasete,
noteze, kartonaže patentovane in odlikovane poštne kartone,
papirne vreče, pisalni papir, ovojne in pergamentne ter druge
vsakovrstne papirje, črnilo, peresa, svinčnike, peresnice i. t. d.

V tovarni nahaja se nad 60 delavcev in delavk in se uporablja
nad 50 raznovrstnih strojev.

Tovarna je slavnemu občinstvu vsaki četrtek od 2.—4. ure na pogled ter slavno isto
uljudno vabim, da si pogleda moje jako zanimivo podjetje.

Vzorci in ceniki zastonj in franko!

Gostilna „Hrušica“

na Hrušici pri Jesenicah se
z vso opravo in zalogo prodaja.
Pojasniti daje Štefan Lichter
na Hrušici pri Jesenicah, Gorenjsko

V Ameriko

je najkrajša, najprijetnejša in
najcenejša vožnja čez Francosko
Havre — New-York ali
Antwerpen — New-York ali
Havre — Philadelphia ali
Antwerpen-Philadelphia.
Natančnejša pojasnila in cene na
znanja radovoljno in zastonj 1933-9

Ivan Bihelj

zastopnik generalne agenture za celo Švico
v Buksu (meja zraven kolodvora).

Wilhelm-ov obliž.

Ta izključno v lekarni

Fanc a Wilhelm-a, c. kr. dvor.
Neunkirchen, Spod. Avstrijsko

narejeni obliži se rabi z vspehom v vseh
slučajih, v katerih se sploh rabi obliž.
Zlasti se izpričuje kot koristen pri starih,
vnetljivih boleznih, n. pr. kurjih oči,
otiskih itd., ako se po popre-
šnjem izčiščenju dotičnih mest na tolet
ali usnje namazan, priloži. 1 škatljica
50 h, 1 tucat škatlic 2 h, 5 tucatov
škatlic 30 h. d. (2721-1)

Kot znamenje pristnosti je na zaviti grb trške
občine Neunkirchen (devet cerkv) vtisnjen.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobiva, se pošlje naravnost.

Delo je zastajalo gospodinjam

dokler so morale testenine doma mesiti.
Odkar pa dobé gotove (1880-9)

„ilirske testenine“

jim je kuhanje prava igrača.

Naznanilo.

Iz bivše konkurzne mase (2156-10)

pri „Amerikancu“

zaostala moda, zaloga manufakturnega blaga, se
je prepeljala dne 20. avgusta t. l.

iz Sta ega trga

na Dunajsko cesto št. 20

vis-a-vis kavarne „Evropa“

in se bode tam prodajala po ceni nepreklicno do
najdalje 1. novembra 1903.

Mejnarodna panorama
Pogačarjev trg.

Ta teden
Petrograd.

Veliko izbero
finih specijalit

surove in žgane kave

po vsaki ceni od 12.— do 14.— kilo
gram ponudi trdka (11-211)

Edmund Kavčič

v Ljubljani.

Janeza Jrdine
zbranih spisov

je pravkar izšla prva knjiga:

Bahovi
buzarji in Iliri.

Prezanimiva epizoda iz južno-
slovanske zgodovine.

Knjiga, važna za vsakega za-
vednega Slovenca.

Cena 12.—, po pošti 12.20.

Založil L. Schwentner
v Ljubljani. (172)

Poštna hranilnica ček. št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna:
na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge
obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige
brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.
Hranilne knjižice se sprejema, kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(1863-10)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Učne knjige

za vse srednje in ljudske šole

v najnovejših odobrenih izdajah, kakor tudi

vse druge šolske potrebščine

priporoča

L. Schwentner

knjigotržec v Ljubljani

Dvorski trg št. 3.

(2377-5)